

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG HOA

THỰC HIỆN QUYỀN TỰ CHỦ
TRONG QUẢN LÝ TÀI CHÍNH TẠI CÁC BỆNH VIỆN
CÔNG LẬP THUỘC SỞ Y TẾ TỈNH THÁI NGUYÊN

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. TẠ THỊ THANH HUYỀN

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn này là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của tôi. Các số liệu, kết quả trình bày trong luận văn là trung thực có nguồn gốc rõ ràng.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2013

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Phương Hoa

LỜI CẢM ƠN

Được sự đồng ý của Ban giám hiệu trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh, khoa Sau đại học và thầy giáo hướng dẫn khoa học TS. Tạ Thị Thanh Huyền, tôi tiến hành thực hiện đề tài: “*Thực hiện quyền tự chủ trong quản lý tài chính tại các bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế tỉnh Thái Nguyên*”.

Tôi xin trân trọng cảm ơn TS. **Tạ Thị Thanh Huyền**, người đã trực tiếp hướng dẫn tôi nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Tôi cũng xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu nhà trường, phòng đào tạo, Ban chủ nhiệm Khoa Sau đại học- Trường Đại học Kinh tế & Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu, làm luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ tận tình và những ý kiến đóng góp của các thầy, cô giáo, các cán bộ nhà trường tạo điều kiện giúp đỡ tôi, tôi xin chân thành cảm ơn tất cả bạn bè, người thân giúp đỡ tôi thực hiện nhiệm vụ này.

Do thời gian có hạn, năng lực còn hạn chế nên bản luận văn không thể tránh khỏi những thiếu sót. Tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của quý thầy cô và các bạn đồng nghiệp để bản luận văn của tôi được hoàn thiện hơn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2013

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Phương Hoa

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC SƠ ĐỒ	viii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	4
4. Đóng góp mới của luận văn	4
5. Bố cục của luận văn	5
CHƯƠNG 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ THỰC HIỆN QUYỀN TỰ CHỦ TRONG QUẢN LÝ TÀI CHÍNH TẠI CÁC BỆNH VIỆN CÔNG LẬP	6
1.1. Cơ sở lý luận về thực hiện quyền tự chủ trong quản lý tài chính tại các bệnh viện công lập	6
1.1.1. Quản lý nhà nước, quản lý nhà nước về tài chính.....	6
1.1.2. Phân cấp quản lý tại bệnh viện công lập.....	7
1.1.3. Quản lý tài chính tại các bệnh viện công lập	9
1.1.4. Nội dung, quy định về quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm trong quản lý tài chính đối với các bệnh viện công lập.....	13
1.1.5. Các yếu tố ảnh hưởng tới công tác quản lý tài chính tại các bệnh viện công lập ...	23
1.2. Một số kinh nghiệm thực tế trong việc quản lý tài chính tại các bệnh viện công lập	27
1.2.1. Kinh nghiệm của một số nước trong việc quản lý tài chính tại các bệnh viện công lập	28
1.2.2. Kinh nghiệm trong việc thực hiện quyền tự chủ về quản lý tài chính tại các Bệnh viện công lập Việt Nam	32
1.2.3. Bài học kinh nghiệm cho các bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế Thái Nguyên.....	36
Số hóa bởi Trung tâm Học liệu	http://www.lrc-tnu.edu.vn/

CHƯƠNG 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	38
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	38
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	38
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	38
2.2.2. Phương pháp xử lý thông tin.....	38
2.2.3. Phương pháp phân tích, đánh giá thông tin.....	39
2.3. Hệ thống chỉ tiêu phân tích	39
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu về thu	39
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu về chi	40
Chương 3. THỰC TRẠNG VIỆC THỰC HIỆN QUYỀN TỰ CHỦ TRONG QUẢN LÝ TÀI CHÍNH TẠI CÁC BỆNH VIỆN CÔNG LẬP THUỘC SỞ Y TẾ THÁI NGUYÊN	42
3.1. Khái quát về hệ thống y tế công lập tại sở y tế Thái Nguyên	42
3.1.1. Quá trình hình thành và phát triển các bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế Thái Nguyên	42
3.1.2. Bộ máy tổ chức của hệ thống y tế công lập tại Sở Y tế Thái Nguyên	44
3.1.3. Về trang thiết bị.....	56
3.1.4. Về công tác quản lý tài chính.....	56
3.1.5. Những kết quả đạt được của hệ thống y tế công lập trong công tác khám chữa bệnh tại Sở y tế Thái Nguyên từ năm 2010 -2012	56
3.2. Thực trạng việc thực hiện quyền tự chủ trong quản lý tài chính tại các Bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế Thái Nguyên	58
3.2.1. Đặc điểm quản lý tài chính tại các bệnh viện	58
3.2.2. Tình hình thực hiện quyền tự chủ trong việc khai thác các nguồn tài chính phục vụ hoạt động của các Bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế Thái Nguyên.....	60
3.2.3. Thực trạng việc thực hiện quyền tự chủ trong việc sử dụng các nguồn tài chính của các Bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế Thái Nguyên.....	70
3.2.4. Thực hiện quyền tự chủ trong quản lý tài chính các bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế Thái Nguyên.....	76

3.2.5. Các yếu tố ảnh hưởng tới thực hiện quyền tự chủ trong quản lý tài chính các bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế Thái Nguyên	78
3.3. Đánh giá công tác thực hiện quyền tự chủ trong quản lý tài chính tại các Bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế Thái Nguyên	80
3.3.1. Những kết quả đạt được	80
3.3.2. Những tồn tại trong quản lý tài chính tại các bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế tỉnh Thái Nguyên.....	82
3.3.3. Nguyên nhân của những tồn tại	83
CHƯƠNG 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN VIỆC THỰC HIỆN QUYỀN TỰ CHỦ TRONG QUẢN LÝ TÀI CHÍNH TẠI CÁC BỆNH VIỆN CÔNG LẬP THUỘC SỞ Y TẾ THÁI NGUYÊN.....	85
4.1. Định hướng phát triển của các Bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế Thái Nguyên	85
4.1.1. Định hướng phát triển chung ngành y tế.....	85
4.1.2. Định hướng phát triển các Bệnh viện.....	85
4.2. Giải pháp hoàn thiện việc thực hiện quyền tự chủ trong quản lý tài chính tại các Bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế Thái Nguyên.....	90
4.2.1. Nhóm giải pháp trong việc khai thác nguồn tài chính	90
4.2.2. Nhóm giải pháp trong việc sử dụng nguồn tài chính	95
4.3. Một số kiến nghị.....	100
4.3.1. Về phía Nhà nước	100
4.3.2. Về phía ngành y tế	101
4.3.3. Về phía các bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế Thái Nguyên	102
4.3.4. Về phía người dân	103
KẾT LUẬN	104
TÀI LIỆU THAM KHẢO	105
PHỤ LỤC	108

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BHYT	:	Bảo hiểm y tế
BYT	:	Bộ y tế
CMNV	:	Chuyên môn nghiệp vụ
DVYT	:	Dịch vụ y tế
HĐTX	:	Hoạt động thường xuyên
KCB	:	Khám chữa bệnh
NSNN	:	Ngân sách nhà nước
NVYT	:	Nghiệp vụ y tế
PVS	:	Phòng vấn sâu
SNCT	:	Sự nghiệp có thu
TCBV	:	Tài chính bệnh viện
TLN	:	Thảo luận nhóm
TSCĐ	:	Tài sản cố định
TTB	:	Trang thiết bị
XHH	:	Xã hội hóa

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1. Thống kê số lượng cán bộ viên chức các bệnh viện năm 2012.....	55
Bảng 3.2. Tình hình thực hiện các chỉ tiêu nhiệm vụ cơ bản từ năm 2010 đến năm 2012	57
Bảng 3.3. Tổng hợp các nguồn thu giai đoạn từ 2010 - 2012.....	60
Bảng 3.4. Thực hiện kế hoạch giường bệnh tại các bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế từ năm 2010-2012.....	63
Bảng 3.5. Nguồn kinh phí viện trợ và nguồn thu khác của các Bệnh viện công lập từ năm 2010 đến 2012.....	69
Bảng 3.6. Bảng tổng hợp nhóm chi cho cán bộ, viên chức từ năm 2010 - 2012.....	71
Bảng 3.7. Bảng tổng hợp chi cho chuyên môn nghiệp vụ từ năm 2010-2012.....	73
Bảng 3.8. Bảng tổng hợp chi mua sắm TSCĐ từ năm 2010-2012.....	74

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 3.1. Cơ cấu tổ chức ngành y tế.....	46
Sơ đồ 3.2. Mô hình của các bệnh viện công lập hiện nay.....	53

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1. Tổng kinh phí NSNN cấp cho hoạt động thường xuyên của các bệnh viện công lập thuộc Sở Y tế từ năm 2010-2012	62
Biểu đồ 3.2: Nguồn thu viện phí và BHYT của các bệnh viện công lập thuộc Sở y tế Thái Nguyên từ năm 2010 đến 2012	68
Biểu đồ 3.3. Biểu đồ tổng hợp chi thường xuyên khác từ năm 2010-2012	75

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Con người là nguồn tài nguyên quý báu nhất quyết định sự phát triển của đất nước trong đó sức khỏe là vốn quý nhất của mỗi con người và của toàn xã hội. Vì vậy đầu tư cho sức khỏe chính là đầu tư cho sự phát triển kinh tế xã hội của đất nước, nâng cao chất lượng cuộc sống của mỗi cá nhân và mỗi gia đình.

Trong những năm qua, Nhà nước đã có nhiều chính sách mới đối với hoạt động của các cơ sở y tế nhằm tăng cường năng lực hoạt động của các đơn vị. Các chủ trương, chính sách này một mặt đã tạo ra hành lang pháp lý khá rộng rãi cho các đơn vị sự nghiệp nói chung và các cơ sở y tế nói riêng trong việc phát huy quyền tự chủ, quyền tự chịu trách nhiệm để phát triển đơn vị, tăng thu nhập cho người lao động, đồng thời khuyến khích các đơn vị tăng cường tính tự chủ, giảm dần sự phụ thuộc vào NSNN. Tuy nhiên, việc thực hiện các chủ trương mới diễn ra trong bối cảnh các chính sách liên quan hiện hành còn nhiều điểm chưa phù hợp như chính sách thu một phần viện phí... Điều này đã làm cho tính tự chủ của cơ sở y tế đã phần nào bị giới hạn.

Khác với những năm trước đây khi còn cơ chế bao cấp của Nhà nước, việc khám chữa bệnh hầu như không mất tiền, mọi khoản phí tổn đều do Nhà nước đài thọ. Bước sang thời kỳ đổi mới, cơ chế bao cấp không còn, xã hội có nhiều thành phần kinh tế khác nhau và các loại hình khám chữa bệnh cũng phát triển ngày càng đa dạng. Các nguồn tài chính được khai thác dồi dào hơn chứ không chỉ trông chờ vào nguồn duy nhất là NSNN. Đồng thời các cơ sở y tế hiện nay phải đối mặt với một số vấn đề như: Dân số tăng nhanh, mô hình bệnh tật phức tạp, nhu cầu khám chữa bệnh của nhân dân ngày càng lớn, yêu cầu chất lượng khám chữa bệnh ngày càng cao...

Ngành y tế được coi là một ngành trong hệ thống kinh tế quốc dân và thuộc nhóm ngành dịch vụ phục vụ các nhu cầu có tính chất phúc lợi xã hội. Đầu tư cho y tế không phải là tiêu phí mà là đầu tư cơ bản, đầu tư cho phát triển. Theo quan điểm mới, bệnh viện là một đơn vị kinh tế dịch vụ nhưng khác với các đơn vị kinh doanh dịch vụ bởi hoạt động cung cấp dịch vụ của bệnh viện không đặt mục tiêu lợi nhuận Số hóa bởi Trung tâm Học liệu <http://www.lrc-tnu.edu.vn/>